

A Győri Ítélőtábla a dr. Léhmann György ügyvéd által képviselt **I.r. és II.r. felperesek** a jogtanácsos által képviselt **alperes** ellen felmondás jogellenességének megállapítása iránt indított perében a Veszprémi Törvényszék 2012. szeptember 27. napján meghozott 1.P.20.505/2012/10. számú ítélete ellen a felperesek által 11. sorszám alatt előterjesztett, 12. sorszám alatt kiegészített fellebbezés folytán - tárgyalás alapján - meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per fő tárgya tekintetében helybenhagyja.

A felperesek által az állam javára egyetemlegesen fizetendő kereseti illeték összegét 36.000 (Harminchatezer) Ft-ra leszállítja. Kötelesek a felperesek egyetemlegesen megfizetni az állam javára az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 48.000 (Negyvennyolcezer) Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

A felek viselik a másodfokú eljárással kapcsolatban felmerült költségeiket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s :

Felperesek a Ptk. 209.§., 209/A. § /1/ és /2/ bekezdésében, valamint a Ptk. 198. §-ában foglaltakra hivatkozással kérték az alperes, mint hitelező és a felperes, mint adós között 2007. október hó 1. napján létrejött, szabad felhasználású deviza kölcsönszerződéshez kapcsolódó, 2012. január 18. napján kelt **alperesi felmondás jogellenességének (érvénytelenségének) megállapítását.**

Arra hivatkoztak, hogy a kölcsönszerződés a kamatfizetési kötelezettség vonatkozásában pontos számszaki adatokat nem tartalmaz, 2009. évtől az alperes folyamatosan emelte a törlesztő részlet mértékét, annak ellenére, hogy a svájci frank alapkamata a szerződéskori kamatmérték 5 %-ára esett vissza. Az alperes által közölt növekvő törlesztő részletek helyett a

számításaik szerint alacsonyabb törlesztő részletet kellett volna fizetniük, ezért 2011. augusztus hó 1. napjától nem tettek eleget a kölcsönszerződésből eredő törlesztési kötelezettségüknek.

Utaltak arra, hogy a 93/13. EKG irányelv mellékletéből kiindulva az állapítható meg, hogy a konkrét esetben a fogyasztó hátrányára lett megbontva a jogok és kötelezettségek egyensúlya, azáltal hogy a bank egyoldalú szerződésmódosítási lehetősége nincs ellentételezve az adós javára biztosított felmondási joggal. A bank valamennyi egyoldalú szerződésmódosítási nyilatkozata tisztességtelen szerződési feltételen alapul s emiatt semmis. E semmis szerződési feltételek pedig nem alapozhatják meg rendkívüli felmondási jogát.

Alperes a szerződés VIII./10. pontjára hivatkozással illetékességi kifogást terjesztett elő, kérte a keresetlevél Győri Törvényszékhez történő áttételét, érdemben nem nyilatkozott a keresetre.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperesek keresetét elutasította és kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 10.000 Ft perköltséget, valamint az államnak 900.000 Ft feljegyzett illetéket.

Ítéletében tényállásként állapította meg, hogy az alperes, mint hitelező és a felperes, mint adósok között 2007. október hó 1. napján szabad felhasználású deviza kölcsönszerződés jött létre, melynek keretében az alperes 15.000.000 Ft-nak megfelelő CHF kölcsönt nyújtott a felpereseknek. A hitel futamideje 12 év, ennek megfelelően lejáratá 2019. szeptember 30. napja volt. A felperesek a kölcsönt és annak kamatait 144 db, úgynevezett annuitásos törlesztő részletben voltak kötelesek visszafizetni. A szerződés rögzítette, hogy a megkötésekor meghatározott törlesztő részlet a folyósítás napján érvényes árfolyam és kamatváltozás függvényében módosulhat. A kölcsön kamata a mindenkor érvényes referencia kamatláb + évi 0,5 % kamatfelárban került meghatározásra azzal, hogy a referencia kamatláb mértéke évente változó, a folyósítás napján, illetve a kamatperiódus végén érvényes, a Reuters LIBOR 12 havi bankközi irányadó kamatlábnak felel meg, a kamatváltozás időpontja minden év február 15-e.

Tényként állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperesek a kölcsönt teljes egészében igénybe vették, fizetési kötelezettségüket 2011 augusztusától az alperesi felszólítások ellenére nem teljesítették. Az alperes 2011. szeptember 21., 2011. október 20., 2011. november 17. napján fizetési felszólítás küldött a felperesek részére, majd ezek eredménytelenségét

követően 2012. január 18. napján kelt, közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozattal a kölcsönszerződést felmondta.

Megállapította az elsőfokú bíróság, hogy a per tárgyát képező kölcsönszerződésből fakadóan az alperes, mint végrehajtást kérő kérelmére a felperesekkel szemben végrehajtási eljárás folyik. A felperesek a Veszprémi Törvényszék P.21.069/2012. számon végrehajtás megszüntetése iránt terjesztettek elő keresetet, mely keresetlevél a Veszprémi Városi Bírósághoz került áttételre.

Ítélete jogi indokolásában az alperes illetékességi kifogását alaptalannak találta, figyelemmel arra, hogy a perbeli kölcsönszerződés fogyasztói szerződésnek minősült, és a 2/2011. (XII.12.) PK vélemény 5./a. pontja alapján a fogyasztóval szerződő fél székhelye szerinti bíróság illetékességének kikötése tisztességtelen általános szerződési feltételnek tekintendő, így a szerződéskötés helye megalapozta illetékességét.

A felperesek megállapítás iránti keresetét arra tekintettel találta alaptalannak, hogy a Pp. 123. §-a szerinti feltételek közül nem áll fenn az, hogy a kért megállapítás a felperesek jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges lenne. A felperesek érdeke és célja az, hogy a velük szemben megindult végrehajtási eljárás megszűnjön, ehhez pedig lehetőséget és jogvédelmet biztosít a Vht., valamint a Pp. 369. §-a alapján kezdeményezett per.

Utalt arra, hogy a végrehajtás megszüntetése iránt folyamatban lévő perben is hivatkoztak az alperesi felmondás jogszerűtlen voltára a felperesek. Rámutatott, hogy a mindaddig, amíg a felpereseknek lehetőségük és joguk van a Vht-ban szabályozottak alapján nemperes eljárásban a végrehajtás megszüntetését, vagy a végrehajtási záradék törlését kérni, vagy a Pp. 369. §-ában meghatározott okból a végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránt pert indítani, addig jogvédelmük érdekében a megállapítás iránti kereset előterjesztése nem szükséges. Iránymutató döntésként vette figyelembe a BDT.2009/2053. szám alatt közzétett eseti döntést.

A felperesek részére engedélyezett személyes illetékfeljegyzési jog folytán feljegyzett kereseti illeték mértéke vonatkozásában a felperes által megjelölt pertárgyértékre utalt, az ez alapján számított illeték megfizetésére az illetéktörvény 59. § /1/ bekezdése alapján kötelezte a felpereseket.

Az ítélet kereset szerinti megváltoztatása, egyúttal az eljárási illetékben marasztalás mellőzése iránt a felperesek terjesztettek elő fellebbezést.

Arra hivatkoztak, hogy a végrehajtás megszüntetése iránti perben céljuk és érdekük az, hogy a végrehajtási eljárás velük szemben megszűnjön, míg jelen perben előterjesztett kereset célja és érdekük az, hogy a bíróság által semmisnek nyilvánított szerződési feltételek alapján a szerződés aláírásától számítottan az alperessel szemben e szerződési feltételek kötelezettséget ne keletkeztessenek.

Utaltak arra, hogy téves az elsőfokú ítélet jogi álláspontja amiatt is, mert érdemben bírálta el a keresetben foglaltakat, anélkül hogy azok tartalmát érdemben vizsgálta volna. Hivatkoztak arra, hogy a pertárgy értékét hivatalból kell megállapítani a bíróságnak, mely jelen esetben a meg nem határozható perérték alapján 600.000 Ft, s csak ennek alapulvételével törvényes a perköltség illetve az illeték meghatározása.

Az alperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Az ítélet tábla a peres felek viszonylatában a Veszprémi Városi Bíróság előtt 21.837/2012. számon végrehajtás megszüntetése iránt folyamatban lévő per iratai alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az alábbiakkal egészíti ki:

A végrehajtás megszüntetése iránt folyamatban lévő perben a felperesek azt állítva kérték a végrehajtás megszüntetését, hogy a felmondás időpontjában - az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét biztosító szerződési kikötések érvénytelenség miatti figyelmen kívül maradása esetén - az eredeti szerződési feltételek alapján számítottan nem állt fenn az alperes felé tartozásuk. Utaltak a végrehajtás megszüntetése iránt folyamatban lévő perben arra is, hogy jelen per tárgya nem a szerződés, hanem a felmondás érvénytelenségének megállapítása. (Veszprémi Városi Bíróság 21.837/2012./12. sz. jkv. 2.o.)

A felperesek fellebbezése a per fő tárgya tekintetében alaptalan, a feljegyzett illeték mértéke vonatkozásában alapos.

A fentiek szerint kiegészített tényállás alapján megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges körben a tényállást felderítette, azt helyesen állapította meg, s érdemben helytállóan következtetett arra, hogy a konkrét esetben hiányoznak a megállapítási kereset előterjesztésének törvényi feltételei, s a per fő tárgya tekintetében a felperesek fellebbezésében foglaltak sem alapoznak ettől eltérő döntést.

A jogi képviselővel eljáró felperesek keresete Pp. 3.§ (2) bekezdése alapján sem volt oly módon (kiterjesztő jelleggel) értelmezhető, hogy egyúttal a szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti keresetnek, s ezáltal keresethalmazatnak minősüljön. Keresetük - az 1. szám alatt előterjesztett keresetlevél és annak 9. sz. alatti megerősítése, továbbá a végrehajtás megszüntetése irányuló perben tett saját nyilatkozatuk szerint is - kizárólag arra irányult, hogy a bíróság (a kifogásolt szerződési feltételek érvénytelensége folytán) állapítsa meg a kölcsön felmondásának jogellenességét, de nem ölelte fel a tisztességtelen szerződési feltételek érvénytelenségének (Ptk.239/A. §-a alapján) az ítélet rendelkező részében történő kimondását.

Helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy a Pp. 123. §-a szerinti megállapításra irányuló kereset előterjesztésének eljárásjogi feltételi közül nem állt fenn a perbeli esetben az a feltétel, hogy a kért megállapítás a felperesek jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges lett volna. A felperesek érdeke és célja jelen keresettel az volt - és ha a felmondás jogellenességének megállapítására irányuló kereset előterjesztésének eljárásjogi feltételei fennállának, úgy kizárólag arra is lett volna alkalmas -, hogy az alperessel szemben hivatkozassanak arra, hogy a kölcsönszerződésből eredő tartozásuk jogszerű felmondás hiányában nem vagy nem az alperes által számított összegben áll fenn.

Az általuk előterjesztett kereset azonban - még ha az eljárásjogi feltételek fennállta esetén az érdemi vizsgálat ki is terjedhetne az általános szerződési feltételek érvénytelenségének vizsgálatára - nem minősül a szerződés érvénytelensége (részleges érvénytelensége) megállapítása iránti keresetnek.

A fenti felperesi érdekek a végrehajtás megszüntetése iránt indított perben maradéktalanul érvényesíthetőek. Abban a perben a bíróság ugyanazt vizsgálhatja, mint amit a kölcsöntartozás érvényesítése iránt az alperes által indított perben vizsgálna. A végrehajtási eljárás akadályát (korlátját) képező helyzetben nem áll fenn a felperesek oldalán olyan jogmegóvási szükséglet, mely külön perben a felmondás érvénytelenségének megállapítása iránti kereset előterjesztését megalapozná. (BDT.2009.2053; Fővárosi Ítéltábla 16.Gf. 40.094/2012/9.)

Alapos viszont a felperesek fellebbezése a tekintetben, hogy a Pp.26.§-a alapján tévesen fogadta el az elsőfokú bíróság a felperesek keresetlevelében megjelölt pertárgyértéket 15 millió forintban. A per tárgyának értéke helyesen

az Itv. 39.§.(3) bekezdés b) pontja szerint alakul (meg nem határozható perérték.)

A fentiekre tekintettel az ítélőtábla az elsőfokú ítéletet a per fő tárgya tekintetében a Pp. 254.§ (3) bekezdése alapján helybenhagyta, ugyanakkor a felpereseket terhelő feljegyzett kereseti illeték összegét a fenti perértékhez igazítottan leszállította.

A másodfokú eljárásban a per fő tárgya tekintetében a felperesek pervesztesek (600.000,-Ft) lettek, ugyanakkor a feljegyzett kereseti illeték tekintetében túlnyomórészt (852.000,-Ft) pernyertesek, ezért a Pp. 81.§. (1) bekezdése második mondata alapján az ítélőtábla akként rendelkezett, hogy mindegyik fél maga viseli a saját másodfokú perköltségét.

A per fő tárgya tekintetében pervesztes felperesek az Itv. 39.§.(3) bekezdés c) pontja és 46.§ (1) bekezdése szerint meghatározott feljegyzett fellebbezési illeték megtérítésére kötelesek a 6/1986 (VI.26) IM r. 13.§ (2) bek. alapján.

Győr, 2014. évi április hó 24. napján

Dr. Lezsák József sk.
a tanács elnöke

Dr. Mészáros Zsolt sk.
előadó bíró

. Szalay Róbert sk.
bíró